

De Vlinderstruik

Vlinderstruiken zijn in vele kleuren en vormen verkrijgbaar. Bovendien overtreffen ze alle andere tuinplanten in het aantrekken van vlinders. Kortom, een plant die niet in uw tuin mag ontbreken.

Erik de Vries

Opengewerkte bloem
met stuifmeelklompjes.

Geeft de naam Vlinderstruik (*Buddleja davidii*) duidelijk aan wat je van deze plant kunt verwachten als je haar in de tuin zet, botanisch gezien is ze een lastpak. Zelfs de schrijfwijze van *Buddleja* gaf jarenlang reden tot discussie. Vlinderstruiken zijn vaak zo moeilijk op naam te brengen, dat sommige soorten in de loop der tijd tot 15 verschillende namen meekregen. Het synoniem *B. variabilis* (= variabel) voor *B. davidii*

Bloeiende *Buddleja*
met *Atalanta*.

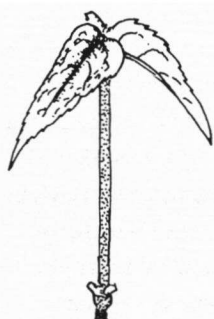
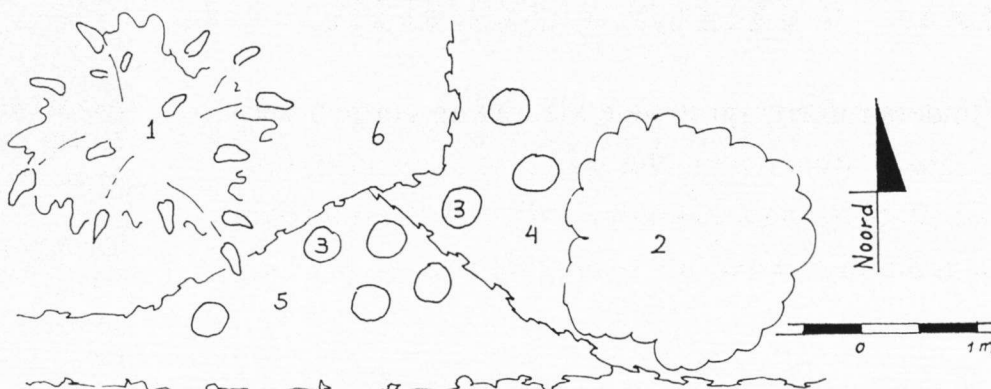
sprekt hierbij voor zich. Tegenwoordig worden alle soorten tot één, geheel eigen, familie van *Buddlejaceae* gerekend.

Dat de *Buddleja* de naam Vlinderstruik heeft gekregen is niet verwonderlijk omdat deze plant als geen ander vlinders aantrekt. Tijdens de bloei verspreiden ze een lekkere honinggeur. Een vlinder die naar voedsel op zoek is, ruikt dit. Door haar voelsprietten tijdens de vlucht te bewegen is ze in staat concentratieverschillen te ruiken en kan zo - zonder veel omwegen - de nectarbron vinden. Op de bloemen zelf is de plaats waar de nectar zit gemakkelijk te vinden: het hart van de bloem heeft een duidelijk contrasterende oranje kleur. Bij het nectar drinken krijgt een vlinder vanzelf stuifmeel op haar roltong en kan het vervolgens overbrengen op bloemen van een eventueel volgende struik: zo is de plant verzekerd van een goede bestuiving.

De Vlinderstruik is voor vlinders zó aantrekkelijk dat het er helemaal vol mee kan zitten. Soorten die er vaak op zijn te vinden zijn bijvoorbeeld Dagpauwoog, Kleine vos, Gehakkelde aurelia, Atalanta, Distelvlinder, Citroenvlinder en de verschillende witjes. Als je zo'n Vlinderstruik vol vlinders ziet, lijkt het met de achteruitgang van vlinders wel mee te vallen. Helaas, niets is minder waar: de Vlinderstruik trekt weliswaar veel vlinders, maar veel meer dan tien algemene soorten zult u meestal niet aantreffen. Het zijn juist de notoire kroeglopers die op de Vlinderstruik afkomen en niet de bedreigde soorten. Voor verbetering van de vlinderstand is meer nodig dan het aanplanten van Vlinderstruiken. Een goede aanpak ligt eerder op het gebied van inrichting en beheer, dan op het aanbrengen van 'leuke' planten alleen. Toch is aanplant van Vlinderstruiken zeer zinvol als je bedenkt dat het in Nederland over het algemeen wel groen, maar weinig fleurig is. Bovendien geeft een Vlinderstruik je de mogelijkheid om dicht bij huis van vlinders te genieten.

Bepantingsplan in paars-rode tinten met hier en daar een geel accent.

- 1 = Vlinderstruik - *Buddleja davidii* 'Pink Delight'.
- 2 = *Callicarpa bodinieri*
- 3 = IJzerhard - *Verbena bonariensis*
- 4 = Klein hoefblad - *Tussilago farfara*
- 5 = Pinksterbloem - *Cardamine pratensis*
- 6 = Zwerfheide - *Erica vagans* 'Mrs. D.F. Maxwell'

Stekje van de Buddleja.

TOEPASSING EN VERZORGING

Vlinderstruiken komen van oorsprong uit de (sub-)tropische gebieden van Azië, Afrika en Amerika. De meeste soorten overleven onze winters daarom niet. Tot de soorten die wel in ons land kunnen worden toegepast behoren *B. davidii*, *B. alternifolia* en variëteiten of hybriden daarvan. Ze voelen zich juist op die plaatsen het meest thuis, waar ook de meeste vlindersoorten het liefst vertoeven: op een zonnig, beschut plekje.

Naast een groot kleurassortiment zijn er verschillende groeivormen die *Buddleja* op veel plaatsen toepasbaar maken, zoals diverse dwergvariëteiten (bijv. *B. davidii* 'Nanho Blue'). Sinds kort zijn van *B. davidii* ook cultivars in rode en roze tinten verkrijgbaar ('Summer Beauty' resp. 'Pink Delight'). Hoewel genoemde soorten meer winterhard zijn dan hun vele familieleden, kunnen ook deze in een strenge winter tot vlak boven de grond invriezen. Toch herstellen veel planten hier nog van en zijn in de nazomer alweer present met een overvloed aan bloemen.

Diep terugsnoeien (tot 30 à 40 cm boven de grond) van de planten bevordert de groei en de vorming van grotere bloemtrossen. Vanwege het gevaar van invriezen moet dit pas gebeuren als de kans op nachtvorst geweken is (april/mei). Snoei daarbij in tot sterke, gezonde scheuten. Wat kalk in de grond schijnt de winterhardheid ook te bevorderen. *Buddleja alternifolia* is zeer winterhard en bloeit in juni met bolvormige trosjes bloemen op het oude hout. De plant wordt daarom direct na de bloei gesnoeid, waarbij tot tweederde van

de struik wordt weggenomen, zodat ze bos-sig en in model blijft.

VERMEERDERING

Buddleja davidii laat zich gemakkelijk vermeerderen door stek, hetzij in juli/augustus of in oktober. Neem stekken van (half)verhoute delen door net onder het ene en net boven het volgende bladpaar af te snijden. Verwijder de onderste bladeren en zet de stekken, liefst na behandeling met stekpoeder, in een mengsel van gelijke delen turf en zand. Zet ze voor 2/3 deel in de grond. Geef water en zorg voor een gelijkmatig vochtig klimaat, bijvoorbeeld door een doorzichtige plastic zak er losjes overheen te plaatsen. Door voor enige ventilatie te zorgen vermindert u de kans op schimmel. De aldus ontstane plantjes zijn identiek aan de ouderplant. Ook is het leuk de *Buddleja* te zaaien: er ontstaat dan een variatie in kleuren en vormen. Het resultaat is vaak al na één seizoen zichtbaar omdat de *Buddleja* - in tegenstelling tot veel andere heesters - maar weinig tijd nodig heeft om van zaailing tot bloeibare plant te komen.

De bijna ideale combinatie van blad-/bloemkleur en aantrekkingskracht op vlinders maakt de *Buddleja* tot een plant die in eigenlijk iedere tuin wel tot haar recht komt.

In dit artikel worden verschillende variëteiten en kleuren van de Vlinderstruik besproken. Het is echter niet goed bekend of vlinders een voorkeur hebben voor bepaalde kleuren of variëteiten. Als u in uw tuin verschillende Vlinderstruiken hebt staan, zouden we graag van u horen of de planten verschillen in hun aantrekkingskracht op vlinders.